

FAQ

Dotazy vysokých škol týkající se aplikace zákona č. 67/2022 Sb.

- *Doložení předcházejícího vzdělání je nahrazeno čestným prohlášením – v návrhu před časem bylo uvedeno že bude lhůta 90 dnů na dodatečné doložení – skutečně bude stačit to čestné prohlášení?*
 - **MŠMT:** ano, čestné prohlášení je dle zákona dostačující, lhůta 90 dnů pro doložené se neuplatňuje
 - *Toto – doložení čestného prohlášení – platí i pro školy bez institucionální akreditace?*
 - **MŠMT:** Ano – nicméně slouží jako podklad pro uznání, které musí provést vysoká škola s institucionální akreditací. Je tomu tak proto, že čestné prohlášení nahrazuje doklad o předchozím vzdělání podle § 48 odst. 4 písm. d) nebo § 48 odst. 5 písm. c) ZVŠ nebo ověření pravosti podpisů a razítek na takovém dokladu podle § 90 odst. 3 ZVŠ, přičemž § 48 odst. 4 písm. d) nebo § 48 odst. 5 písm. c) ZVŠ se podle § 48 odst. 6 ZVŠ použije pouze na VŠ s institucionální akreditací.
- *O přerušení studia rozhoduje v prvním stupni děkan. Lze § 8/1/e) vyřešit vnitřní normou, ve které rektor v podstatě hromadně rozhodne o tom, že osobám, které splňují kritéria se doba přerušení nezapočte nebo je nutné vést zvláštní řízení, kde je v prvním stupni oprávněnou osobou rektor a student tedy musí žádost adresovat přímo rektorovi, i když má třeba již přerušené studium?*

MŠMT: Mám za to, že navržený postup – vnitřní norma s hromadným rozhodnutím rektora – by měl být dostatečný. V rozhodnutí/opatření rektora by mělo být uvedeno, že se jedná o rozhodnutí na základě zákona č. 67/2022 Sb., toto se pak bude propisovat do jednotlivých individuálních rozhodnutí o přerušení studia, která už nemusí nutně být vydávána rektorem. Individuální rozhodnutí o přerušení studia, které vydá děkan/rektor by měl být proveden odkaz na rozhodnutí rektora ve smyslu zákona č. 67/2022 Sb.
- *Mohlo by MŠMT vysokým školám poskytnout vzor čestného prohlášení pro jednotlivé stupně vzdělání?*
 - **MŠMT:** Pro účely nostrifikace (a analogicky tudíž v rámci přijímacího řízení) máme metodiku, co v čestném prohlášení má být. Ale nemělo by to fungovat jako nějaký formulář. Přeci jen jde o to, že Vám člověk má doložit důvěryhodný dokument, tedy autenticky sám něco prohlašovat. To, co by čestná prohlášení o předchozím VŠ vzdělání měla obsahovat, naleznete na našem webu: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/zvlastni-informace-pro-zadatele-o-nostrifikaci-z-ukrajiny>.

- *Je možné, abychom přijali studenta (vč. stipendia), který požádal o dočasnou ochranu ve Francii?*
 - **MŠMT:** Přijmout ano, ale bez využití podmínek tohoto zákona. Současně upozorňujeme, že pokud nežádá o dlouhodobý pobyt v ČR, patrně nebude moct na území ČR pobývat.
- *Je nějaká lhůta na přijímání přihlášek ke studiu? Musíme 4 měsíce nebo stačí nějaká kratší lhůta – třeba měsíc.*
 - **MŠMT:** Dle § 8 odst. 1 písm. a) se povinnost zveřejnění v dostatečném předstihu podle § 49 odst. 5 ZVŠ neuplatní, 4 měsíční lhůta pro podání přihlášek ke studiu tak není závazná. Mohou být stanoveny nové termíny, tedy i pro podávání přihlášek – ani pro ně není 4 měsíční lhůta závazná. Lhůta musí být vždy přiměřená, tj. umožňující potenciálnímu uchazeči či uchazečům přihlášku podat (viz § 39 správního řádu).
- *Lze vyřešit prominutí poplatku za přihlášku a za studium v cizím jazyce uvedením této informace v podmínkách přijímacího řízení?*
 - **MŠMT:** O osvobození (i částečném) podle zákona 67/2022 Sb. musí rozhodnout rektor, podmínky přijímacího řízení jsou schvalovány AS – mají tedy odlišný režim. Osvobození může být provedeno např. hromadným rozhodnutím rektora/opatřením rektora, které se pak propíše do podmínek přijímacího řízení. Samotné uvedení v podmínkách přijímacího řízení bez předchozího rozhodnutí rektora není dostatečné.
- *Zajímalo by mě, jak správně postupovat v případě osvobození od poplatku za delší dobu studia (dále jen "poplatek"). Podle našeho SZŘ rozhoduje o poplatku děkan fakulty. Podle lex Ukrajina od poplatku osvobozuje rektor. Tzn. fakulta nejprve vydá rozhodnutí a následně děkan osvobodí, nebo jak je toto myšleno?*
 - **MŠMT:** Rozhodnutí o osvobození by mělo jít z kompetence rektora. Akceptovatelnou možností může být předání rektorovi jako kompetentnímu orgánu – tzn. fakulta zjistí, že má student platit poplatek a že je možné využití Lex Ukrajina, v tomto okamžiku předává k rozhodnutí rektorovi, případně pověřenému prorektorovi.
- *Posunula se někam komunikace s DZS a EK ohledně využití grantů na mobility v režimu free mover? Tak jak bylo diskutováno na předchozím webináři? Zatím jsme jako SVŠ nedostali žádné další informace.*
 - **DZS:** Zatím bohužel stále čekáme na EK, s jakým řešením přijde.
- **MŠMT:** *Dotaz na kolegy z Ministerstva vnitra: Jaký je charakter těch různých dokladů o dočasné ochraně / speciálních víz? Jde mi o tu otázku, že z některých typů dokladů (osobní doklady, jako jsou občanské průkazy a pasy) nelze pořizovat úředně ověřené*

kopie. Nicméně v případě těch nostrifikací se vede správní řízení a aby ten člověk mohl nahrazovat chybějící diplom, tak musí doložit tento doklad o dočasné ochraně / speciálním vízu a ten musí být součástí spisové dokumentace. Jsou to tedy doklady umožňující pořízení úředně ověřené kopie, nebo nikoliv?

- **Odpoověď MV:** Z těchto dokladů patrně nepůjde pořizovat úředně ověřené kopie.
- **Důsledek:** MŠMT upraví zatím vypracovanou metodiku. Vzhledem k nutnosti mít doklad doložený ve spise buď úředník zaprotokoluje svoji vidimaci daného dokladu, nebo žadatel (obdobně jako v případě pořizování kopií osobních dokladů v bankách) dodá prostou kopii speciálního víza / dokladu o dočasné ochraně, který podepíše s uvedením data pořízení kopie a podpisu.
- *Je možné rozhodnout o osvobození uchazeče od poplatku za úkony spojené s přijímacím řízením podle § 8 odst. 1 písm. d) zákona č. 67/2022 Sb., který je cizinec dle § 1, ale podal přihlášku ke studiu před účinností tohoto zákona?*
 - **MŠMT:** Pokud je možné na uchazeče aplikovat Lex Ukrajina, myslíme si, že je možné rozhodnout o osvobození od poplatku za úkony spojené s přijímacím řízením i zpětně, pokud přijímací řízení nebylo ještě ukončeno.
- *§ 8/1/a) - podle § 1/2 "67" má "67" přednost před jinými předpisy. Dle uvedeného ustanovení VŠ může stanovit další podmínky (§ 49 ZVŠ) pro přijetí cizinců. Nutnost schválit takto stanovené podmínky v AS není v "67" stanovena.*
 - **MŠMT:** Schvalování podmínek přijetí ke studiu je stanoveno v ustanovení § 9 odst. 1 písm. g) a § 27 odst. 1 písm. e) zákona o vysokých školách. Úprava obsažená v § 49, do níž zasahuje zákon č. 67/2022 Sb., neřeší, kdo podmínky schvaluje. Úprava schvalování stojí mimo oblast, která je upravena lex specialis. Měla by tedy být použita obecně platná úprava.
- *§ 8/1/b) - čestné prohlášení nahrazuje doklad nebo ověření podle § 90/3, nikoli doklad při ověření v řízení podle § 89 a násl. ZVŠ?*
 - **MŠMT:** Čestné prohlášení může nahradit doklad (maturitní vysvědčení, diplom, dodatek diplomu) či ověření pravosti podpisů a razítek – toto vyplývá ze zákona. K ověření absolvovaného vzdělání může pomoci také web ukrajinského Ministerstva školství a vědy.
- *§ 8/1/d) - VŠ podle § 58/5 ZVŠ stanovuje pravidla pro stanovení výše poplatků a na jejich základě stanovuje výši poplatků pro ak. rok. Neboť není stanoveno, který z orgánů tak má činit, je jím rektor. Rektor tedy na základě tohoto ustanovení dle našeho názoru může pro cizince podle "67" stanovit i nulovou nebo nižší výši poplatků, než plyne*

z pravidel ve statutu (argumentem od většího k menšímu lze dovodit, že může-li osvobodit zcela, může stanovit nižší výši). V takovém případě by nebylo nutné osvobodit individuálně, což by bylo krajně nepraktické, ale cizincům podle "67" by nebylo vyměřeno, resp. bylo vyměřeno v nižší výši. Upozorňujeme, že poplatky podle § 58/4 ZVŠ se nevyměrují rozhodnutím (v § 68/1/f) ZVŠ je chyba vzniklá novelou č. 137/2016 Sb.)

- **MŠMT:** Vzhledem k tomu, že není stanovena povinnost osvobodit, ale pouze možnost, máme za to, že je možné stanovit také nižší sazbu – v zásadě dojde o „osvobození“ od části poplatku. Pokud k tomuto dojde (neindividualizovaným) rozhodovacím úkonem rektora, např. opatření rektora, rozhodnutí rektora apod., je možné na základě takového úkonu poplatek nepožadovat.

- *Je v případě individuálního rozhodování podle § 8/1/c) až e) proti rozhodnutí přípustné odvolání? (je podstatné pro poučení a pro případnou podjatost – pokud by mělo být rozhodováno ve dvou stupních, je vyloučena ta úřední osoba, která se účastnila řízení v téže věci na jiném stupni, tzn. rektor jako FO by nemohl rozhodovat v obou stupních)*
 - **MŠMT:** Odvolání není vyloučeno. Podle informací MŠMT tento funkční střet, k němuž může docházet i za současné rozhodovací praxe, řeší vysoké školy pověřením jiné osoby v prvním stupni (prorektor) a až jako druhostupňový orgán působí rektor.

- *Pokud by odvolání bylo přípustné, předpokládáme správně, že odvolací lhůta by byla podle § 68/4 ZVŠ 30 dnů?*
 - **MŠMT:** Jelikož se jedná o rozhodování o právech a povinnostech studentů, pouze v jiném režimu, mělo by odvolání být přípustné ve shodné lhůtě.

- *Jak má vypadat čestné prohlášení, které bude třeba případně dokládat k nostrifikaci. V jakém jazyce má být? Dvojjazyčně – ukrajinština a čeština? Soudně ověřený překlad? Nebo stačí angličtina?*
 - **MŠMT:** Dobrý den. Může být v češtině, pokud dotyčný mluví česky, nebo pokud ho dotyčnému zpracovává zmocněnec. Předpokládáme, že častější varianta bude, že ho bude dotyčný žadatel psát v ukrajinštině, pak je potřeba, aby si zajistil překlad u soudního tlumočnicka. Pokud žadatel dostatečně ovládá anglický jazyk a je schopen takové prohlášení napsat v anglickém jazyce, pak s ohledem na to, že přijímáme v těch řízeních jak diplomy a dodatky k diplomům, tak žádosti, procesní úkony i odvolání v angličtině, pak čestné prohlášení v anglickém jazyce lze přijmout rovněž jako postačující.

- *Chápu dobře, že pro přijetí do bakalářského studijního programu v ČR opravňuje uchazeče z Ukrajiny buď Osvědčení o ukončení všeobecného vzdělávání nebo Diplom mladšího specialisty?*

- **MŠMT**: Typicky by to měl být dokument o ukončeném středním vzdělání, tzv. Atestat. Vzory jsou k dispozici na stránkách ENIC Ukraine: <http://enic.in.ua/index.php/en/educational-documents-samples/secondary-education/certificate-of-completed-secondary-education>. Mladší specialista je v podstatě obdoba vyššího odborného vzdělání, i když ten systém Ukrajiny je trochu jiný a u nich je to vlastně zkrácený první vysokoškolský cyklus. Ten, kdo má diplom mladšího specialisty, by fakticky měl mít i ten Atestat. Na Ukrajině člověk s diplomem mladšího specialisty má právo přístupu do bakalářského studia a může ho díky tomu mít i zkrácené. To znamená, pokud někoho přijmete s mladším specialistou, tak nepochybíte tím, že byste mu dali akademická práva přístupu do dalšího studia, která by neměl.

Vzory lze nalézt i na <https://www.q-entry.eu/international-db/?cerca=Ukraine>

- *Byla někde řešena možnost dokončení středoškolského vzdělání studentů 11. tříd, kteří nyní nemají možnost své středoškolské vzdělání dokončit na Ukrajině? Dotazy těchto studentů jsou u nás poměrně časté a nevím, co jim poradit....*

- **MŠMT**: zákon lex Ukrajina žádným způsobem neupravuje možnost „náhradní maturitní zkoušky“. K maturitní zkoušce se žáci středních škol hlásili nejpozději do 1. 12. 2021, aby mohli být zařazeni do systému pro společnou část maturitní zkoušky a připravena jim zkušební dokumentace. Pokud by se k MZ chtěl hlásit v současné době i žák střední školy, nejbližší možný termín by stávající legislativa umožňovala až pro podzimní zkušební období. Nadto se maturitní zkouška koná výlučně v jazyce českém (až na národnostní menšinu polskou).
- Dle informací MŠMT ale ukrajinské ministerstvo školství zpřístupnilo vzdělávání distanční formou, zejména pro takové žáky. Mohou se vzdělávat i distanční formou v ČR a mělo by jim být závěrečné vysvědčení o absolvování SŠ vydáno. Následoval by pak zjednodušený a bezplatný proces nostrifikace dle zákona lex Ukrajina. Více informací na odkazu: <https://www.edu.cz/methodology/ukrajinske-zdroje-k-distancnimu-vzdelavani/>.

- *Naše vysoká škola nemá institucionální akreditaci, tedy není možné, abychom nostrifikovali SŠ vzdělání uchazečů o studium na naší škole. Pokud uchazeč použije k prokazování dosaženého předchozího vzdělání doklad podle § 48 odst. 4 písm. d) a § 48 odst. 5 písm. c) zákona o vysokých školách, požádáme o nostrifikaci VŠ, která může SŠ vzdělání nostrifikovat.*

Jak to ale bude v případě, že student předloží pouze čestné prohlášení? To bude nutné také nostrifikovat jinou VŠ?

Jakým způsobem může naše VŠ využít ověření na webu ukrajinského Ministerstva školství a vědy? Nebo to se týká také jen škol s institucionální akreditací?

A poslední otázka – jaké náležitosti musí mít čestné prohlášení cizince, které nahrazuje doklad o SŠ vzdělání?

- **MŠMT:** V případě, že nemáte IA, musí mít uchazeč o studium (kterému byla poskytnuta dočasná ochrana podle zákona č. 65/2022 Sb.) vzdělání nostrifikované podle § 89 a násl. ZVŠ, nebo prokázané podle § 48 ZVŠ na vysoké škole s IA. Pokud tedy přijde s čestným prohlášením, i to musí předložit k prokázání vysoké školy s IA. Ověření na webu ukrajinského ministerstva je možné spíše pro kontrolu údajů, které student/uchazeč předloží nebo tvrdí – nicméně stále se vztahuje k prokazování u vysoké školy s IA. Náležitosti čestného prohlášení najdete na [webu MŠMT](#), kde je zpracovaný postup uznávání zahraničního vzdělávání pro potřeby současné situace.

- Studenti-uprchlíci budou v tomto akademickém roce zařazení jako prezenční studenti v krátkodobých výměnných pobytech, které jsou vykazovány do matriky. Bude jim nabídnuta intenzivní čeština, výuka matematiky v AJ a z každé fakulty/ústavu několik dalších předmětů v AJ (ojediněle i v ruštině). S ohledem na pokročilý semestr, bude většina předmětů otevírána specificky pro tyto studenty. V tuto chvíli evidujeme víc než 130 žádostí. Neplánovali jsme v LS zasazování do akreditovaných studijních programů. Je "náš" plánovaný postup v pořádku s ohledem na vypsání podnět (Č. j.: MSMT-4757/2022-1)?
 - **MŠMT:** Popsaná situace je jednou z možných variant řešení, byť ne jediná.